

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРИМІНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ
НАУКОВИЙ ПАРК «НАУКА ТА БЕЗПЕКА»**

**ЗЛОЧИННІСТЬ І ПРОТИДІЯ ЇЙ В УМОВАХ ВІЙНИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ, РЕГІОНАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ**

м. Вінниця, 12 квітня 2023 року

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Вінниця 2023

*Друкується згідно з рішенням оргкомітету
за дорученням Харківського національного університету внутрішніх справ
від 18.01.2023 № 2*

Злочинність і протидія їй в умовах війни: глобальний, регіональний та національний виміри : зб. тез доп. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12 квіт. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України ; Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 292 с.

У збірнику представлено тези наукових доповідей авторів з різних регіонів України – праці вчених-правників, фахівців з кримінології, кримінального, кримінально-виконавчого права, кримінального процесу, криміналістики та судової експертології, інших галузей наукового знання, а також здобувачів освіти. У тезах доповідей висвітлено широке коло питань, пов'язаних з актуальними проблемами протидії злочинності в умовах війни у глобальному, регіональному та національному вимірах.

УДК 343"364"(082)

*Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції,
викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.*

*Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті
Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>)
у розділі «Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи»,
а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)*

10. Гвоздюк В. В. Тактика проведення слідчих (розшукових) дій з урахуванням практики Європейського суду з прав людини: дис. ... д-ра філос.: 12.00.09. Київ, 2021. 294 с
11. Про затвердження Положення про Департамент кіберполіції Національної поліції України: наказ Національної поліції України від 10 листоп. 2015 р. № 85: [сайт]. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/>.
12. Орлов Ю. Ю. Електронне відображення як криміналістичний об'єкт. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 4 (113). С. 15–23.

УДК 343.341(477)

Аліна Володимирівна ГУТНИК,

доктор філософії у галузі права, старший оперуповноважений

сектору кримінальної поліції Калуського районного відділу поліції

Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5447-7256>

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Війна спричинила необхідність термінового доповнення нормативно-правових актів, які врегульовують порядок спеціального досудового розслідування, встановлюють кримінальну відповідальність за колабораційну діяльність, глорифікацію осіб, які здійснюють збройну агресію тощо. Новизна актів, відсутність практики застосування норм спричиняє проблеми у їх застосуванні та їх неоднакове трактування. Найбільше проблем прослідковується у практичній роботі.

Так, у повідомленні про підозру директорці школи за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК, одним із епізодів злочинної діяльності було її фото на фоні прапорів росії та портрету путіна у кабінеті, яке опубліковано 26.09.2022 р. у пості пропагандистського Телеграм-каналі «Типичная Акимовка». Цей окремий епізод разом з іншими діяннями директорки було кваліфіковано за ч. 3 ст. 111-1 КК, а саме за впровадження стандартів освіти держави-агресора в закладі освіти [1].

Проте, на нашу думку, це діяння директорки повинно бути самостійно кваліфіковано за ч. 1 ст. 111-1 КК або ч. 3 ст. 436-2 КК, з огляду на наступне:

по-перше, така фотографія не підтверджує впровадження стандартів освіти країни агресора, яка інкримінується директорці, та загалом не пов'язана з освітнім процесом;

по-друге, таке фото слід оцінювати як публічне заперечення здійснення збройної агресії проти України та встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України. З огляду на фото можна зробити висновок, що директорка свідомо підтримує президента країни-агресора, його політику та війну, незаконні референдуми, окупацію і все інше що російська влада здійснює на окупованій території. Р. Мовчан зазначає що публічне заперечення полягає у відкритому вираженні думки про те, що зазначені факти є такими, які реально не встановлені або відсутні, а так само відкритому спростуванню цих фактів [2, с. 25]. Вираження думки можливе не тільки словесно, а в будь-якій іншій формі, наприклад, як у даному випадку через поширення фото директорки на фоні портрету путіна;

по-третє, директорка знала чий портрет висить у її службовому кабінеті та що її фотографія на фоні цього портрету та прапорів країни-агресора зроблена не для сімейного архіву, а для широкого кола осіб (ознака публічності) і буде поширено поза межами школи. Службовий кабінет також можна розглядати за ознакою публічності, оскільки

вчителі, учні, батьки приходять до директорки у службовий кабінет та одразу бачать портрет путіна, що підтверджує визнання директоркою російської окупації.

Вказати більш точну кваліфікацію неможливо через відсутність усіх даних цієї події.

Неправильна кваліфікація також іншого діяння директорки: виступ для Телеграм-каналу «Типичная Акимовка» від 01.07.2022 у якому директорка дякує за проведений ремонт школи окупаційній владі та висловлює надію на співробітництво [1]. Після самостійного огляду вказаного допису на Телеграм-каналі з'ясовано, що запис виступу провадився влітку поруч із школою. На відео присутні директорка разом із головою та замом окупаційної влади, інших осіб немає. Директорка дякує голові за проведений ремонт. У даному випадку це постановочне відео спрямоване на глорифікацію окупаційної влади з використанням ЗМІ, тому вказаний епізод повинен бути кваліфікований за ч. 3 ст. 436-2 КК.

Можна зробити припущення що така кваліфікація діянь здійснена тільки через те що вони вчинені директоркою поруч або у закладі освіти.

Отже, загалом два епізоди діяльності директорки школи прямо не пов'язані з колабораційною діяльністю у закладі освіти, а містять самостійний склад інших кримінальних правопорушень. Вказане вкотре підтверджує складність кримінально-правової кваліфікації діянь осіб та розмежування колабораційної діяльності з суміжними кримінальними правопорушеннями.

Список бібліографічних посилань

1. Повідомлення про підозру та повістки про виклик Каравічевої Н.О. на 29.11.2022, 30.11.2022. Офіс Генерального прокурора : *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-karavicevoyi-no-na-29112022-30112022> (дата звернення 02.03.2023).

2. Мовчан Р. О. «Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми: монографія. Київ: Норма права, 2022. 244 с.

УДК 343.97

Павло Юрійович ДАНИЛЬЧЕНКО,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ДЕТЕРМІНАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО РАДИКАЛІЗМУ СЕРЕД ПЕРСОНАЛУ УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Фактори кримінального радикалізму серед персоналу установ виконання покарань є досить строкатими. Особливість цього сегменту кримінального радикалізму полягає у сплетінні, дифузії детермінаційних комплексів радикалізму як соціального явища та злочинності у сфері службової діяльності працівників Державної кримінально-виконавчої служби. Така комбінаторика виявляє як деякі спільні риси детермінації кримінального радикалізму серед вказаної категорії осіб та видових чинників їх кримінально протиправної поведінки як такої, так і особливі фактори, що, зазвичай, вислизують з поля зору дослідників пенітенціарної злочинності.

1. *Необґрунтовано широка дискреція у повноваженнях адміністрації установ виконання покарань*, сформована через недоліки конструювання та преюдиційний характер складу злочину, передбаченого ст. 391 КК України – злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань. Ці недоліки вбачаються у характері, використаних семантичних засобів як для опису суспільно небезпечного діяння, так і, як було вказано, оперуванням методом преюдиції. Щодо першого – йдеться про використання в тексті закону погано визначених понять «злісне непокора», «інша протидія». Навіть первинна